

ÖZEL EĞİTİMDE ERKEN TANI VE BAĞIMSIZ BECERİLER

VELİ
BİLGİLENDİRME BROŞÜRÜ

Erken Tanı

- Özel gereksinimi olan çocukların erken teşhis ve tanısı günümüzde önemini kanıtlanmış bir gerekliliktir. Çocuğun sorunu ne denli erken belirlenirse, gereksinimine uygun türde bir eğitim programına o kadar erken yaşta yerleştirilebilir.
- Çocuğun daha geç dönemde, örneğin ilkokula başladığında, bir engele sahip olduğunun fark edilmesi gelişimi açısından çok önemli olan, erken çocukluk yıllarının iyi değerlendirilememesi anlamına gelmektedir.

Bir bireyin özel eğitim gereksinimli olabilmesi üç ana dönemde oluşan durumlardan dolayı olabilir. Bunlar;

- Doğum Öncesi,
- Doğum Anı,
- Doğum Sonrasıdır.

Doğum Öncesi

- Alkol, Sigara, Uyuşturucu Kullanımı
- Doktor kontrolü dışında ilaç kullanımı
- Akraba evliliği
- Hamilelik dönemi testleri yapılması
- Gerekli takviyelerin kullanılmaması
- Doktor tavsiyelerine uyulmaması
- Periyodik kontrollerin atlanması
- Genetik faktörler

Doğum Sırası

- Doğum anında bebeğin sağlıklı doğumuna engel olabilecek tüm komplikasyonlar.
- Oksijensiz kalması, kanalda sıkışma, vakum kullanılması vs.

Doğum Sonrası

- Kazalar
- Ateşli Hastalıklar
- Periyodik kontrollerin yapılmaması
- Aşı takvimine uyulmaması vs.

Erken müdahale, gelişimsel gecikme ya da yetersizliği olan veya risk grubunda olan bebek ve küçük çocukların (36 aya kadar) ailelerine yönelik olarak geliştirilen programları ifade etmektedir. (Keilty, 2010)

Erken müdahale, 3-5 yaş gelişimsel destek gereksinimi olan çocuklar için "erken çocukluk özel eğitimi veya okul öncesi özel eğitimi", daha sonrasında ise "özel eğitim" adı altında devam eden bir süreçtir.

Erken müdahalenin amacı, yetersizliği olan çocuklara yönelik uygun hizmetler sağlamak, gecikme ve yetersizlik düzeylerini en aza indirgeyebilmek, her bir çocuğun normal gelişimsel yapı taşlarına ulaşabilme şansını maksimum düzeye çıkarmak ve çocuklarının gelişimi için ailelerin olumlu şekilde yönlendirilmesine yardımcı olmaktır. (Keilty, 2010; DeCoster, 2009)

Erken müdahale çalışmalarına rehberlik edecek basamaklar:

- Müracaat,
- Değerlendirme,
- Tanılama,
- Bilgilendirme/Yönlendirme,
- Bireyselleştirilmiş Aile Hizmet Planı (BAHP) Toplantısı,
- Hizmet Koordinatörlüğü,
- BAHP 6 Aylık Gözden Geçirme,
- Yıllık BAHP Güncelleme,
- Geçiş Süreci olarak sıralanabilir.

Her bir basamakta yürütülen çalışmalarda aile ekibin en önemli üyesidir.

Müracaat

Rutin sağlık kontrolünde veya herhangi bir hastane ziyaretinde çocuğun gelişimi ile ilgili sağlık personeli tarafından bir şüphe duyulduğunda çocuk ve aile erken müdahaleye yönelik müracaat için yönlendirilir.

Değerlendirme

Çocuğun hem tıbbi hem gelişimsel açıdan değerlendirmesi yapılmalıdır. Değerlendirme sürecinde öncelikle ailenin onayı alınmalıdır.

Tanılama

Tüm değerlendirme sürecinin ardından, yapılan değerlendirme sonuçları temelinde değerlendirmeleri yürüten uzman personel, bebeğin veya küçük çocuğun erken müdahale hizmetleri için uygun olup olmadığına karar verir.

Bilgilendirme/Yönlendirme Basamağı:

çocuğun erken müdahale hizmetlerinden yararlanmasının uygun olduğu sonucuna ulaşıldığında, aileyle birlikte BAHP toplantısı için uygun bir zaman belirlenir.

•Bireyselleştirilmiş Aile Hizmet Planı (BAHP) Toplantısı Basamağı:

Çocuğun ve ailesinin alacağı erken müdahale hizmetlerinin ana hatlarını ortaya koyan yazılı bir dokümandır.

Özel Eğitim Gereklinimi Olan Bireylerin Sınıflandırılması

- Zihinsel Engelliler
- Down Sendromlular
- Otizm
- Dikkat Eksikliği ve Hiperektivite Bozukluğu
- Öğrenme Güçlüğü

Bağımsız Beceriler

Çocukların kendini sosyal hayatta var edebilmesi ve toplumun bir üyesi olabilmesi, BAĞIMSIZ YAŞAYABİLMESİ, sorumluluklarını yerine getirmesi için öncelikle bağımsız yaşam ve sosyal uyum becerilerinin öğretilmesi gerekmektedir.

Sosyal uyum, sosyal becerilerin kazanılmasına bağlıdır. Bu beceriler hayatın her alanında gereklidir. Çocuğun bağımsız bir yaşam sürdürebilmesi için temeldir.

Günlük yaşam ve sosyal uyum becerilerinin kazanılması çocuğun ebeveynlerinden bağımsızlığının ilk basamağıdır.

Normal gelişim gösteren çocuklar gibi, özel gereksinimli bireylerin topluma katılma ve kabulleri günlük yaşamda yer alan tuvalet yapma, yemek yeme, giyinme ve kişisel bakım gibi öz bakım becerilerini bağımsız olarak yerine getirmelerine bağlıdır

